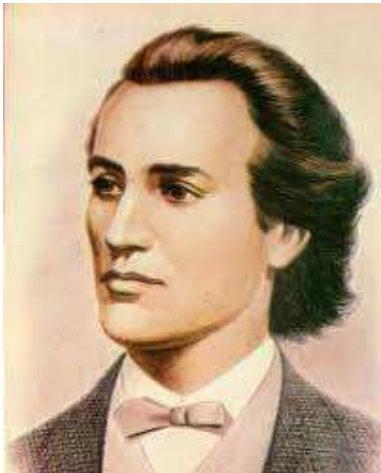

Eminescu, promotor al managementului riscului!

Motto: Cel mai mare păcat al oamenilor e frica, spaima de-a privi în față și-a recunoaște adevarul. El e crud, acest adevăr, dar numai el folosește!
“Mihai Eminescu”

La modul documentat vorbim de riscuri din anii 1950 când au aparut primele metode de evaluare a riscului, este vorba de FMEA și Analiza Matricială.

Între timp identificarea, analiza, estimarea și tratarea riscului au evoluat foarte mult prin multitudinea de metode și abordări care privesc gândirea bazată pe risc. Începând cu 2009, ISO (organizația internațională de standardizare) a pus pe piață și primele standarde care privesc managementul riscului, astfel:

- ISO 31000: 2009, Managementul riscului. Principii și linii directoare.
 - ISO GUIDE 73: 2010, Managementul riscului. Vocabular,
 - CEI/ISO 31010: 2010, Managementul riscului. Tehnici de evaluare a riscului.
- Toate aceste standarde au rolul de a stabili o abordare unitară a riscului atât în ceea ce înseamnă vocabularul cât și aplicarea managementului riscului.

Managementul riscului nu generează un sistem de management ci el se integrează în sistemele de management existente în cadrul organizației atât la nivelul proceselor cât și a practicilor organizaționale. Scopul aplicării managementului riscului este acela de a crește certitudinea în realizarea obiectivelor stabilind mecanisme de control eficiente care au rolul de a acționa asupra riscului în vederea eliminării, diminuării sau a asumării acestuia.

Tratarea riscului este realizată după parcurgerea următoarelor etape, astfel:

- Identificarea riscului (enunțarea riscului este foarte dificil de realizat și trebuie să se țină cont de contextul în care acesta poate să apară și să se materializeze);
- Analiza riscului prin folosirea metodelor adecvate (se analizează consecința și plauzibilitatea);
- Estimarea riscului pe bază de criterii de risc stabilite în funcție de apetitul pentru risc al organizației.

Sunt cunoscute mai multe tipuri de riscuri dar “riscul de țară” reprezintă un risc al cărui context este național, el afectând pe toți cetățenii săi sub diverse forme cu consecințe imprevizibile și greu de diminuat sau eliminat.

Atunci când vorbim de riscuri de țară, vorbim de un risc care ne afectează pe toți, fiind un risc care este luat în considerare atât în ceea ce privește investițiile, capitalul, persoanele, interesul strategic sau geo-politic.

Chiar dacă “elitiștii” zile mă pot considera un frustrat pentru că privesc în trecut pentru a cauta o identitate din multe privințe, voi încerca să fac o paralelă între ce aveam astăzi în managementul riscului și modul în care acest “management al riscului” se regăsește aplicat în opera lui Eminescu (nu-l încadrez într-o categorie anume de personalități pentru că Eminescu este unic și vocabularul limbii române este sărac pentru a putea face o încadrare a lui Eminescu). Pentru acesta voi analiza poezia Doina, (poezie pe care Octavian Goga o consideră “cea mai categorică evanghelie politica a românismului”) în raport cu Cap. 5 din ISO 31000, Procesul de management al riscului.

Poziția Doina începe cu stabilirea contextului (paragraph 5.3 din ISO 31000) în care “riscul de țară” identificat de Eminescu se poate materializa dacă nu era chiar materializat. Nu descriu acest risc, vă las pe voi să-l denumiți și să vedeți în ce măsură el se regăsește foarte bine și în zilele de azi în România.

Stabilirea contextului este realizată prin comunicarea și consultarea pe care Eminescu o are cu românii de la Nistru pâna la Tisa.....,identificând aici procesul de comunicare si consultare (paragraph 5.2 din ISO 31000).

Eminescu identifică riscul (paragraf 5.4.2 din ISO 31000), îl analizează (paragraf 5.4.3 din ISO 31000) și îl estimează (paragraf 5.4.4 din ISO 31000) în funcție de impactul acestuia asupra în spațiul geografic stabilit atât de bine de Eminescu. Consecințele identificate de Eminescu sunt multiple toate generând un impact așa de bine descris în versurile următoare:

Își desbracă țara sânul,
Codrul – frate cu Românul
De secure se tot pleacă
Și isvoarele îi seacă-
Sărac în țară săracă!

Având în vedere nivelul critic al riscului, Eminescu caută mijloace de tratare (paragraf 5.5 din ISO 31000). Singurul mijloc de tratare a riscului pe care Eminescu îl are la îndemână este blestemul:

Cine-au îndrăgit străinii,
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Și nemul nemernicia!

Eminescu monitorizează efectul mijlocului de tratare a riscului (paragraf 5.6 din ISO 31000), vede ineficacitatea acestuia și revizuieste modul de tratare a riscului (paragraf 5.6 din ISO 31000) invocându-l de această dată pe Stefan cel Mare:

Ștefane, Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las' Arhimandritului,
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinților
În seama părinților,

Eminescu monitorizează și acest mijloc de tratare a riscului revenind la blestem dar mult mai nuanțat cu următorul final:

Cine ține cu străinii
Mânca-i-ar inima câinii
Mânca-i-ar casa pustia
Și neamul nemernicia,

Și pentru că toate liniile directoare din ISO 31000 sa fie aplicate, Eminescu înregistrează acest proces de management al riscului (paragraf 5.7 din ISO 31000),

Vedem așadar cum toate liniile directoare ale lui ISO 31000 din Cap. 5, cel mai important capitol al acestui standard este aplicat de Eminescu de la paragraful 5.1 la 5.7 cu o consecvență remarcabilă.

Se pun câteva întrebări:

- oare, atât de vizionar a fost Eminescu?
- poate fi considerat Eminescu un promotor al managementului riscului?

Și mai adaug ceva, un sfat, pentru cei care se ocupă de managementul riscului, atunci când mecanismele de tratare a acestuia lipsesc din diverse motive, utilizați blestemul, poate iese ceva, nu se știe, cultura și spiritualitatea românească este destul de profundă și ancestrală și ne putem aștepta la rezultate nebănuite.

Nota: *Urmeaza "Constantin Brancusi, promotor al metodologiei P.D.C.A."*

Firică Popa,
15.01.2014